

Szókincsbővítés?

A napokban ismét felmerült egy olyan kérdés, melyet már sokszor megrágtunk, ez pedig a szókincs alakulása. Gondolok itt arra, hogy miként változtatja meg egy szakma a nyelv szókincsét, illetve viszont. Az informatika világában ez különösen érezhető, hiszen egy rendkívül gyorsan változó területről van szó, gondoljunk csak bele, egy-két év alatt annyi új fogalom kerül be a szakmába, amennyi tíz év alatt nem született meg egy fél évszázaddal ezelőtt.

A kérdés tehát nem az, hogy szükség van-e új fogalmakra, sokkal inkább az, hogy hogyan „kereszteljük el” őket. Ha felmerül egy új (többnyire angol) fogalom, a magyarításának általában két útja van. Az első változat, amikor az angol szó „könnyen kimondható” (megjegyzem, más mondható ki könnyen egy angolul tudó informatikusnak, mint egy átlagembernek). Ekkor a szó magyarításán a tömeg nem is agyal – nagy örömmel és némi gögös büszkeséggel használják a beszédben az angol szót. Később jönnek a gondok, amikor le kell írni, mert hogyan is írjuk le, hogy key-jel, vagy hogy array-ben? És ha eddig sem született „elég vagány” fordítás, akkor bizony a magyar nyelv szabályai alapján szembejönnek majd a domének, a rúterek, a flopipek meg az ofiszok.

A második lehetőség, ha „nem mondható ki könnyen”, egy kicsit keményebb dió, hiszen itt már az első pillanattól fogva még a hunglist beszélők is komoly igényt éreznek egy megfelelő szó használatára. Nagyon rövid ideig tartott a vita a billentyűzet körül (senki sem kívánja, hogy a kibordon kelljen dolgoznia, de sokáig tartották magukat a klaviatúrarártiak), és alig gondolkodik el az ember, hogy mauz vagy egér.

Gyakran emlegetett érv az új jövevény-szavak mellett, hogy „az új szavakkal bővítjük a szókincset”. Ez az a pont, ahol komolyan elgondolkodom. Mert ha valaki szveppel a diszken, ha logolja, amit csinál, és lagzik, ha nem éri utol magát, akkor biztos, hogy sok „új szót” használ, de vajon az illető szókincse hosszú távon egészséges és kerek marad-e. Továbbra is használni fogja-e a színes magyar szókincs ugyanazokra

a fogalmakra illeszkedő tagjait? Kialakul-e egyáltalán egy széles szókincs ilyen tolvajnyelv mellett?

AP → elérési pont

access point → elérési pont

arányos szélességű – proportional: olyan betűkészlet, melynek a betűk egyedi szélességgel rendelkeznek, tehát például négy M betű egymás mellett lényegesen több helyet foglal, mint négy I betű.

bérlés – leasing: olyan versenyhelyzetkezelési módszer, amikor nem történik tényleges zárolás, de versenyhelyzet alapján a rendszer a bérlőnek üzenetet küld, miszerint is a „bérlemény megszünt”, egy másik folyamat változtat az erőforráson.

ciklus – loop: programszervezési elem valamilyen feltétel alapján többször végrehajtandó programrészlethez.

címke – tag: több értelemben használjuk, az angol tag szó fordításaként a jelölőnyelvek (például html, xml stb.) egyes vezérlésre, tulajdonság-meghatározásra használt elemei. Használják rá a magyar tag szót is (taggal, tagok), értelmileg a címke pontosabb.

context menu → helyi menü

ibre channel → rostcsatorna

fogantyú → handle: grafikai elemeket kezelő programoknál egy grafikai objektum kitüntetett pontjai (általában kis négyzetekkel jelölve), melyek segítségével különböző módosításokat végezhetünk (nyújtás, forgatás, átméretezés stb.).

handle → (1.) kezelő, → (2.) fogantyú

helyi menü – context menu: programokban adott elemekhez tartozó menü, melyet például a jobb egérgombbal kattintva hívhatunk elő.

hivatkozás – link: (1.) egy hálózati erőforrásra mutató elem, melyhez akár tevékenységeket is lehet rendelni (például böngészőben a hivatkozáson való kattintáshoz), (2.) a fájlrendszeren belül egy ln paranccsal létrehozott fájl, mely lehet közvetett (direct, hard) és közvetlen (symbolic, soft). A közvetlen hivatkozás valójában az adott fájl tartalmához létrehozott újabb fájlrendszerbejegyzés, külön fájlként viselkedik, míg a közvetett hivatkozás csupán a másik fájlbejegyzésre mutat.

elérési pont – access point, AP: vezeték

nélküli hálózatoknál azok az eszközök, melyek hozzáférést biztosítanak az adott hálózathoz.

hurokeszköz – loop device: egy olyan hálózati csatoló, mely csak elméleti szinten létezik, közvetlen visszacsatolás („hurok”) a gépre.

imagemap → képtérkép

képtérkép – imagemap: elsősorban weboldalakon használt ábrák, melyekhez egy „térkép” tartozik, mely megadja, hogy a kép különböző területein kattintva milyen tevékenységet kell a rendszernek végeznie.

kezelő – handle: programozásban a megnyitott fájlokat a kódon belül gyakran egy változóban tárolt értékkel tartjuk nyilván, ez a fájl kezelője vagy kezelőszáma.

lease, leasing → bérlés

link → (1.) összeszerkesztés, →

(2.) hivatkozás, → (3.) összekötés

loop → (1.) ciklus, → (2.) hurokeszköz

monospaced → rögzített szélességű

nullmásolás – zero copy: a forrás és a cél közötti közvetlen másolás módszere. Például egy fájl tartalmának egy eszközre küldése több egymás utáni másolást igényel, ezek áthidalására használható egyetlen művelet. Lásd bővebben az 54. oldalon található cikket.

összeszerkesztés – link: a programfordítás utolsó lépése, amikor a lefordított programrészeket egy egységes állománnyá állítjuk össze.

összekötés – link: eszközök, elemek közötti kapcsolat kialakítása.

proportional → arányos szélességű

rostcsatorna – fibre channel: egy átviteli eszköztípus, pontosabban egy átfogó protokoll- és átviteli felületmeghatározás, a rostcsatorna célja, hogy egységes és gyors felületet biztosítson különböző elemek (akár a gép alkatrészei, akár önálló gépek) között. Több értelemben is használják.

A ☞ <http://hsi.web.cern.ch/HSI/fcs/>

☞ http://www.iol.unh.edu/training/fc/fc_tutorial.html

☞ <http://www.fibrechannel.org/>

címeken bővebb tájékoztatás olvasható.

rögzített szélességű – monospaced: olyan betűkészlet, melynek mindegyik karaktere azonos szélességű (a karakterhez tartozó térközzel együtt). Lásd még: arányos szélességű.

tag → címke

zero copy → nullmásolás.